

Загальний алгоритм дій при потраплянні в ситуацію домашнього насильства (для дорослої особи)

1. Звернутися до органів Національної поліції України:
 - а) зателефонувати за номером 102;
 - б) звернутись особисто до найближчого відділу Нацполіції із заявою про вчинення домашнього насильства.
2. Якщо особа зазнала домашнього насильства у формі фізичного насильства, в неї є право:
 - а) звернутися до медичної установи для отримання невідкладної допомоги;
 - б) звернутися до органів Національної поліції;
 - в) якщо відповідний випадок домашнього насильства буде кваліфіковано як злочин і відомості про нього будуть занесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань, слідчий або прокурор має видати постраждалій особі направлення на проходження судово-медичної експертизи для встановлення факту нанесення тілесних ушкоджень;
 - г) пройти судово-медичну експертизу у бюро судово-медичних експертиз.
3. Для невідкладного надання психологічної допомоги потрібно звернутися до відповідного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центру соціально-психологічної допомоги або викликати мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги постраждалим особам (у складі бригади є психолог(-иня)).
4. Реалізувати своє право на перебування в безпечному від кривдника(-ці) середовищі, зокрема через застосування спеціальних обмежувальних заходів:

Терміновий заборонний припис

Обмежувальний припис

- Виноситься кривднику(-ці) уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України в разі наявності безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення.
- Може містити наступні обмежувальні заходи для кривдника (-ці):
 - зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи;
 - заборону на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи;
 - заборону в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою.
- Виноситься терміном до 10 діб.
- Виноситься кривднику(-ці) винятково судом.
- Може містити наступні обмежувальні заходи:
 - заборону перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою;
 - усунення перешкод у користуванні майном, яке є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;
 - обмеження спілкування з постраждалою дитиною;
 - заборону наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи постраждалої особи та інших місць, які вона часто відвідує;
 - заборону особисто та через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває в місці, невідомому кривднику(-ці), переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею;
 - заборону вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто та через третіх осіб.
 - Видається терміном до 6 місяців.

Якщо звернення до органів Національної поліції є неможливим для особи, що постраждала від домашнього насильства, вона може скористатися консультаціями юристів, психологів і соціальних працівників на:

- Національній гарячій лінії з попередження домашнього насильства, торгівлі людьми та гендерної дискримінації за тел. **0 800 500 335** або **116 123** з мобільних або стаціонарних цілодобово (безкоштовно, конфіденційно); каналах електронного зв'язку: електронній пошті hotline@la-strada.org.ua; Telegram NHL116123; Messenger

Цей матеріал було розроблено та надруковано в рамках проєкту «Попередження гендерно зумовленого насильства, торгівлі людьми та порушення прав дитини: надання послуг підтримки для постраждалих осіб» за підтримки Міжнародної Протестантської агенції служби розвитку протестантської Діаконії «Хліб для Світу»

© Громадська організація «Ла Страда-Україна», 2022. Матеріал підготували Андреевкова Вероніка, Легенька Марина, Пильо Дар'я, Харківська Тетяна, Бондар Валерія

- гарячій лінії для осіб, що постраждали від домашнього насильства, яка створена на базі Урядового контактного центру за номером **15-47**. Сервіс доступний цілодобово, дзвінки є безкоштовними зі стаціонарних та мобільних телефонів, анонімними та конфіденційними.

Права особи, яка постраждала від домашнього насильства

Відповідно до статті 21 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» постраждала особа має право на:

- 1) дієвий, ефективний та невідкладний захист в усіх випадках домашнього насильства, недопущення повторних випадків домашнього насильства;
- 2) звернення особисто або через свого представника до суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 3) отримання повної та вичерпної інформації від суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про свої права і соціальні послуги, медичну, соціальну, психологічну допомогу, якими вона може скористатися;
- 4) безоплатне отримання відповідно до законодавства соціальних послуг, медичної, соціальної та психологічної допомоги відповідно до її потреб;
- 5) повагу до честі та гідності, уважне та гуманне ставлення з боку суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 7) конфіденційність інформації особистого характеру, яка стала відома суб'єктам, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, під час роботи з постраждалою особою, та захист персональних даних;
- 8) вибір спеціаліста за статтю (за можливості);
- 9) відшкодування кривдниками завданих матеріальних збитків і шкоди, заподіяної фізичному та психічному здоров'ю;
- 10) своєчасне отримання інформації про остаточні рішення суду та процесуальні рішення правоохоронних органів, пов'язані з розглядом факту вчинення стосовно неї домашнього насильства, у тому числі пов'язані з ізоляцією кривдника або його звільненням.

До яких органів і установ необхідно звертатися в ситуації домашнього насильства для забезпечення своїх прав та отримання допомоги?

Органи та установи, що забезпечують реалізацію гарантованих державою прав осіб, які постраждали від домашнього насильства:

органи Національної поліції України – виявляють факти домашнього насильства та своєчасно реагують на них; приймають і розглядають заяви та повідомлення про вчинення домашнього насильства; проводять оцінку ризиків; виносять термінові заборонні приписи та контролюють їхнє виконання; контролюють взяття кривдника(-ці) на профілактичний облік та направляють на проходження програми для кривдника;

Цей матеріал було розроблено та надруковано в рамках проєкту «Попередження гендерно зумовленого насильства, торгівлі людьми та порушення прав дитини: надання послуг підтримки для постраждалих осіб» за підтримки Міжнародної Протестантської агенції служби розвитку протестантської Діаконії «Хліб для Світу»

© Громадська організація «Ла Страда-Україна», 2022. Матеріал підготували Андреевкова Вероніка, Легенька Марина, Пильо Дар'я, Харківська Тетяна, Бондар Валерія

центри/бюро безоплатної вторинної правової допомоги – надають усі види правових послуг (відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу»), зокрема забезпечують постраждалу особу безоплатним юристом/адвокатом;

суди – виносять рішення щодо заяв про видачу обмежувального припису, який може містити заборону перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою; усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи; обмеження спілкування з постраждалою дитиною; заборону наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалої особи; заборону особисто та через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває в місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею; заборону вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто та через третіх осіб; розглядають справи про відшкодування моральної та матеріальної шкоди, завданої діями кривдника;

соціальні служби – приймають і розглядають заяви від постраждалих осіб або їхніх представників про отримання допомоги, зокрема соціальних послуг для осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; проводять оцінку потреб постраждалих осіб; надають відповідно до компетенції постраждалим особам соціальні послуги, медичну, соціальну, психологічну допомогу на безоплатній основі, сприяють наданню правової допомоги, а також забезпечення тимчасового притулку для таких осіб та їхніх дітей у порядку, передбаченому законодавством; організовують надання медичної допомоги постраждалій особі (в разі потреби), залежно від її стану викликають бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги або інформують відповідний заклад охорони здоров'я та надають особі направлення до нього; для невідкладного надання психологічної допомоги інформують відповідний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центр соціально-психологічної допомоги або мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги постраждалим особам (зокрема викликають психолога) та надають постраждалій особі направлення до такої служби; після надходження інформації про рішення суду про направлення кривдника на проходження програми для кривдників організовують та забезпечують проходження ним такої програми;

органи та установи охорони здоров'я – повідомляють уповноважені підрозділи органів Національної поліції України про виявлення ушкоджень, які могли виникнути внаслідок вчинення домашнього насильства, а в разі виявлення ушкоджень у дитини – також службу у справах дітей; у разі виявлення тілесних ушкоджень забезпечують проведення в установленому порядку медичного обстеження постраждалих осіб; у разі виявлення ушкоджень сексуального характеру направляють постраждалих осіб на тестування на ВІЛ-інфекцію; надають медичну допомогу постраждалим особам з урахуванням індивідуальних потреб.

Цей матеріал було розроблено та надруковано в рамках проєкту «Попередження гендерно зумовленого насильства, торгівлі людьми та порушення прав дитини: надання послуг підтримки для постраждалих осіб» за підтримки Міжнародної Протестантської агенції служби розвитку протестантської Діаконії «Хліб для Світу»

© Громадська організація «Ла Страда-Україна», 2022. Матеріал підготували Андреевська Вероніка, Легенька Марина, Пильо Дар'я, Харківська Тетяна, Бондар Валерія